

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.

Vidéken és Léván házhoz küldve:

Egy évre . . . . . 5 frt — kr.
 Hat hóra . . . . . 2 frt 50 kr.
 Három hóra . . . . . 1 frt 25 kr.

Előfizetési pénzek postautalvánnyal küldhetők.

Éves számok 12 kr. áron kaphatók
 a kiadóhivatalban.

BARS.

HIRDETÉSEK.

Négyhasábos petit-sor egyszeri közlöncért 7 kr.
 kétszeriért 6 kr, többszöriért 5 kr fizetendő.
 Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 Lr.

A nyilttérben:

minden négyhasábos garmond sor díja 15 kr.
 Velünk összekötötében levő hirdető-írdák, elő-
 fizetünk, vagy a gyakori hirdetőik tetemes díj-
 kedvezményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A kéziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 33. sz.) küldendők.

.. Kéziratok vissza nem adtnak. ..

FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen: hetenként egyszer,

—+ vasárnap reggel. +—

A hirdetések, előfizetések s a reklamációkat a kiadóhivatalba:
 (Takarék- és Hitelintézet épület) kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA.

HIVATALOS KÖZLEMÉNY.

1892 és 1933. sz. 1888. Léva város tanácsa.

Léva város területén újonnan keletkezett üzletek után folyó 1888. évre javaslatba hozott III. oszt. kereseti adóról szóló lajstrom a bars megyei kir. adófelügyelőség-től 8 napi közszemlére tétel végett leérkezvén, az a városi jegyzői irodában van folyó évi május hó 31-től junius hó 7-ik napjáig közszemlére kitéve; — az érdekelt adózók midőn erről értesítettek, egyúttal figyelmeztetnek, miszerint az adójavaslati lajstromot saját érdekükben a kitűzött záros időben annál inkább megtekintésék, hogy az újonnan keletkezett üzletek után folyó 1888. évre javaslatba hozott III-ik oszt. kereseti adónak tárgyalására kitűzött folyó évi junius hó 15-én és 16-án naponként reggeli 8 órától tartandó tárgyalás alkalmával az adókövető bizottság előtt netáni észrevételeiket megtehessek.

Léván 1888. évi május hó 31-én.

Tuschnay János
 aljegyző.

Vasuti menetrendünk.

A nem csekély áldozatok árán megszerzett Léva-Csatai vasut mindinkább érdekeinknek megfelelőbben kezd a közlekedés terén kibontakozni és a köznek szolgálatában állani.

Míg a múlt ősszel, mikor a pálya megnyitott, a csatai állomáson áruinkkal, szállítmányainkkal együtt a legszűkebb körben hering módra, mintegy abroncos hordókban összeszorítva óraszámra vesztegeltett: ma, tudva s megszüntetve az akkor fenálló akadályokat, oly normális közlekedést létesített, melyet kifogásolni az igazság s az idő gyorsasága szempontjából senkinek sem juthat eszébe.

Sőt azon új menetrend, mely a folyó 1888. évi juniusától alapított meg, városunk forgalmára nézve előnyösnek s nagyhorderővel bírónak, s

a vidéki közönség számára pedig kényelmesnek tekintetik mindenki által.

Ugyanis, azon intézkedés, hogy a reggeli vonat Esztergom-Nánáról Lévárára reggeli 8 óra után érkezik, a vidéki közönségnek, akár hivatalos, akár magánügyeiben keresi meg városunkat, elég ideje marad dolgainak délutáni 3—4 óráig való elintézésére, ilyenkor pedig a Léváról Esztergom-Nána felé délután 4 órakor indulandó vonattal egész kényelemmel s mérsékelt költséggel térhet otthonába.

Ez a vidéknek nyújtott kedvezmény semmiféleképp sem teheti irigykedővé városi lakóinkat; mert igaz ugyan, hogy a személyközlekedésre nézve ez új menetrend által mi lévaiak korlátozva vagyunk abban, hogy oly rövid idő alatt, mint eddig, a mikor egy nap alatt bejárhattuk a fővárost — bebetekintessünk Budapestre, mert napra van szükségünk, hogy Budapestet érdekeink szempontjából hamarosan látogathassuk; hanem ezt nem tartjuk oly kalamitásnak, mely valódi érdekeinket sérthetné; ez legfellegkéjuzási vágyainkat fogja némileg lohasztani; míg más, különösen forgalmi tekintetben bő kárpótlást nyújtand a remélhető vidéki közönségnek városunkban való megjelenése által.

Mert azt csakugyan kétségtelennek tartjuk, hogy városunk forgalma ezen új menetrend által kellőleg szaporítottat fog.

Ez pedig a mi legfőbb vágyunk, a mi kiváló érdekünk.

Hogyne?! hiszen, ha a forgalom mindinkább növekedni fog, ez maga után vonja a gyakoribb és sűrűbb közlekedés szükségét; s ha ez beáll — a mit bizony mindnyájan szívből óhajtunk s remélünk is: akkor a mostani két vonat helyett okvetlenül és minden akadály nélkül fel fog állíttatni

a harmadik vonat is; mint az életbe van léptetve mindazon vaspályákon, melyeknek arra forgalmuknál fogva szükségük van.

Kétségkívül az új menetrend kezdete a forgalom növekedésének; mi legalább annak tekintjük; mert egy központ állítására törekszik, a vidéki közönség kényelmének állván szolgálatában, hogy az egy pontban összejöve, találkozassék s a forgalomba minél könnyebben bevonassék.

Hogy az így keletkezett forgalom-növekedés, maga után hozván egy új vonatként berendezését, sem a vidéki közönségnek, sem városunknak nem válhatnék kárára, azt már maga azon, a tapasztalás által igazolt tény tanúsítja, hogy minden ut, még a gyalogutak is a forgalmat szaporítják, s így a jólét előmozdítására tenyézöt alkotnak; annál inkább a sűrűbb vonatok berendezéseinek intézkedése.

Megnyugvással fogadjuk az új menetrendet, mert ebből látjuk feltámadni a harmadik vonat berendezését, mely a még eddig betöltetlen lévő érdekeinket kielégíteni lesz hivatva. Ugy legyen.

A nyelv eredete.*)

— Irtta: Cserei József. —

De térjünk vissza a mi erdőben hagyott emberünkhöz. Az erdőben felnőtt embernek beszéde hangutánzó szókából, érzelmi kifakadásokból, indulatszókából és taglejtésekből fog állani. Mert az a nyelvtelenség nem olyan kész valami az emberben, mint az órában a műzet, a melyet csak fel kell húzni és jár, hanem úgy növekszik a művelt emberi társadalomban, mint a hogy nő a növény a napsugár és

* Ismerve lapunk t. olvasóinak nemis izlését s a komolyabb irányú közlemények iránt is tanúsított előszeretét, örömmel közöljük e „Népszerű felolvasást,” melyet jeles munkatársunk legközelebb Trencsén város művelt közönsége előtt, a „Trencsénmegyei természet-tudományi egylet” estélyén tartott.

az eső ráhatása alatt. A nyolvról nem mondhatjuk, hogy az emberben készen van, hanem inkább azt, hogy lesz, lesz pedig bizonyos körülmények közbejöttével.

Hosszu idő, sok kutatás kívántatott ahoz, míg végre megüledett az a nézet, hogy a jó Istennek nem kellett úgy tanítani az első emberpárt a beszédre, mint a hogy ezt a szülők teszik; ellenkezőleg, a beszélhetésnek minden kelleke, tehát a képesség és a beszédszervek vele születnek az emberrel, mint a madárral a röplés, a hallal az uszás tehetsége, és ezen tehetség kedvező körülmények között, az emberi társadalomban, kifejlődik. A nyelv az emberi együttlétnek természetes következménye, a szó a gondolatnak szerencsés eredménye, a megtestesült gondolat. Mi gondolatainkat különféle módon vagyunk képesek nyilvánítani, szemünk, arckifejezésünk, taglejtések és indulatszók segítségével stb. Ezt mind beszédnek nevezzük, csak hogy ez a beszéd tökéletlen. Az imént felhozott, erdők közt nevelkedett ember is képes gondolatait kifejezni a maga módja szerint, de a mily primitívek gondolatai, olyan lesz a nyelve is. Az ember tehát gondolatait kifejezheti műveletlen módon, mint a mi kérdéses vademberünk, vagy pedig művelten, mint egy szónok, költő, általában művelt ember. Ez a különbség a művelt és műveletlen beszéd között. Gondolatainknak természetes, műveletlen nyilvánítása, megengedem, vele születik az emberrel, ezt a belénköltött észtehetség hozza magával, de a másik, a művelt beszéd, már a műveltségnek, a társadalmi együttlétnek eredménye, legszebb gyümölcse.

Ezek után lássuk, hogyan megy végbe a gondolatnak születése, kifejezése, nem physiologiai, hanem lélektani uton. Tegyük fel, hogy én valamely tárgyra nézek, például ezekre a gyorsirásati jelekre itt a papíron; még ebből nem következik, hogy ugyanazt a tárgyat látom is egyszersmind. Látni akkor fogom, ha elmémet is feléje fordítom, eszerint a nézés és látás között

pénze nem volt, a szépségét akarta kama-toztatni.

Ez is jól jövedelmezett . . . . . A Hyppodrom mindennap zsufolásig megtelt, Bazsarózsa kedvenczvé lett a közönségnek. De Bazsarózsa szerette a műlovast . . . . a műlovas nem szerette őt, csak a pénzt.

Egy napon éppen fentrepült a magasban Bazsarózsa.

Pajzánul lengett egy szál kötelen, az óriási helyiség egyik sarkától a másikba s eközben észrevette, hogy a műlovas nagyon élénken udvarol az egyik páholy szép hölgyvendégének.

Odafönn elfogta a féltékenység s megcsuszott . . . .

Alázuhant a mélységbe, kitorpte a lábát . . . . .

Csoda, hogy meg nem halt . . . . .

Öt év múlva a csendes kis faluban megint pünkösdre kongott a harangszó . . . .

De ez nem ebresztette föl Ruzinkó Mihályt . . . . ott ült szobájában, pénzt olvasgatott . . . .

Egy, kettő . . . . harmincz, mind arany!

Már hánud zor kopogtak ajtaján, de az nem nyílt ki . . . .

Nyisd ki Mihály!/? könyörgött egy vékony asszonyi hang.

Ruzinkó Mihály fölrezzent . . . .

— Ki az! . . . Mit akarsz?

— Nyisd ki férjem!

Mihály fölszakította az ajtót, ott állt egy sánta, nyomorék asszony.

Bazsarózsa volt . . . .

TÁRCZA.

Bazsarózsa.

— Eredeti tárcza. —

Piros pünkösöd virult . . . . Kongottak a harangok . . . . . A madarak költögették dallal a napot . . . . . a falu leányai dallal költögették a pünkösdi királynét, a pünkösdi menyasszonyt.

Ott feküdt fehér babos ágyon, a maga szüz ártatlanságában. Balog Marcsa volt a becsületes neve, de a faluban csak úgy hívták, hogy Bazsarózsa.

Szegény zsellér ember volt az atyja, de Bazsarózsa valóságos uralkodóvá tette, mert az egész falu megköszöntötte tisztességgel, a leánya miatt.

Bazsarózsa felnőtt a tarlón; lábai alatt kivirult a föld, ezernyi Katinka bogár szállt feléje, szerelmes legények üzenetével, de ő csak nevette a zümmögő bogárkákat.

Megőrizte ártatlansága himporát, nem pajzánkodott a legényekkel, a mikor templomba ment, még a Szüz Mária képe is rátekinített, még a szobrok is megbámulták . . . . .

Nem csoda, ha a falu nénéi neki adták a pünkösdi koronát.

Megis koronázták, megis eskették a falu leggazdagabb legényével és Bazsarózsa lett a falu legszebb menyecskeje.

Ruzinkó Miska, a Bazsarózsa férje, egyszerre csak bejáratos lett az urasághoz, a fiatal urasághoz.

Miért? Mit keres az ott, kérdezték a falu vénei.

Nemsokára megjött rá a válasz.

Az uraság egy egész határ földet iratott a Ruzinkó Mihály nevére a telekkönyvben és egy szép napon csak azt vették észre, hogy Miska gyönyörű zöld létrás fogaton robogott végig az utcáán, mely elibe két telivér paripa volt fogva . . . .

Az uraság istállójából kerültek ki.

Kié ez a két sárkány, te Miska? — kérdezték az ismerősei.

Ej hajh, de meggazdagodtál, aztán midbe került?

Miska lovai közé vágott és nem felelt a szóra . . . . .

De megjött rá a válasz nemsokára! . . .

Az uraság nagyon gyakran ellátogatott a Ruzinkó Miska gyönyörű új portájára . . . . Ott állt a zöld salus ablakok előtt és órákig beszélgetett a Bazsarózsával.

— Hm! hm! — dörmögtek az öregek.

— Hát tudja-e már ke' med, hogy menyoniért vette Miska a két sárkányt.

— Nem én.

Hát egy Bazsarózsáért.

Nagyot fordult a világ sorja nemsokára . . . .

A Bazsarózsának szűk lett a kis falu határa és megszökött onnan.

Nem egyedül ment, magával vitte az uraságot is. A nagyvárosban aztán újra feltűnt . . . . .

Az Andrassy uton járt a fogata, a Svábhegyen volt a villája, az az hogy nem övé, hanem a fiatal uraságé.

Ott lakott a Bazsarózsa . . . .

Az újságok irtak az új feltűnő szépségről, ki, ha megjelent színházban, bálteremben, furorét csinált . . . . Megirták a Bazsarózsa történetét is.

Bazsarózsa még sohasem szeretett . . . . Az az, hogy nem volt az szerelem, csak asszonyi szeszély. De végre egyszer megdobbant az ő szíve is.

A fővárosban nagy czirkus ütötte fel sátorát, melyben egy műlovas tűnt fel csodálatos mutatványával . . . .

Bazsarózsa ott volt minden este, bámulta, csodálta a művészt és . . . . . mintha valami különösét érzett volna szívében. A közönség tódult a czirkusba, mert a főváros két nevezetessége ott volt található. Bazsarózsa a páholyban, a műlovas a manézs-ben.

Egy napon azonban Bazsarózsa páholya üres maradt.

A műlovast is hiába várta direktora . . . . .

A két vonzó delej eltűnt . . . . Együtt szöktek meg!

Párizsban a Hyppodrom zsufolásig telve volt.

Bazsarózsa kisasszony lépett fel először, mint a lég királynője! A pünkösdi királynőn alig volt valami ruha, mikor kötélen felszállt a szédítő magasba és ott végezte hajmeresztő produkezióit.

Megtanult komédiázni mert szeretett. A műlovas elverte a tömérdek pénzt, a mit Bazsarózsa magával hozott, s mikor

nagy hézag van, a csecsemő is néz, még sem lát olyan értelemben, mint egy felnőtt ember. Azért nagyon találon fejezi ki a francia ezt a lélektani igazságot a következő kérdéssel: néz, de lát-e, hall, de ért-e? Mig az ember öntudatlanul nézi a tárgyat, olyan állapotban van, mint a tükör, a mely lerajzolja ugyan az eléje tett képet, de nem vesz róla tudomást. Rendesen azonban az ember öntudatosan néz, s ezen öntudatos nézés eredménye egy kép, melynek ha tulajdonságait vagyis jegyeit összegyűjtöm, akkor lélek fölötté, az ítélet eredménye a fogalom, a fogalomnak külső alakja a szó. Ha még tovább akarjuk fűzni a sort, akkor a betű jele a hangnak. Mihelyt megvan a fogalom, ki is tudjuk azt fejezni, beszélni nem tudunk fogalom nélkül.

Herder, a humánus német költő és tudós az, a ki a berlini akadémia által megkoszorozott művével 1770-ben új irányt adott a nyelv eredete kérdésének, melyről előtte is számtalan tudós foglalkozott több-kevesebb eredménnyel. Herder állította fel azt a paradox elvet, hogy a nyelv önmagát teremtette. Ezt a nézetet újabban Steinthal javítja ki, mikor azt mondja, hogy a nyelv lett a nélkül, hogy akarta volna. Mint a hogy a magból kedvező körülmények között növény fejlődik, úgy fejlődik a beszédképességéből is a nyelv, mivel a teremtés örök törvénye úgy akarta. Herder küzd azon nézet ellen, mintha a nyelv valami Istentől kinyilatkoztatott és az emberbe elhelyezett kész mű lenne; nagy sulyt fektet Platon nyomán a hangutánzó szókra, mint a melyek legelőkeltebben bizonyítják azt az igazságot, hogy a nyelv a természet fényképe. Mindezen természeti mozdulatok a szem és fülön keresztül hatolnak az észrevező agyba. Az észrevezés és kifejezés vagyis a gondolkodás, a szó között olyan viszony létezik, mint az emberi lélek és ennek kifejezése, a test között, a szó a gondolat megtestesülése. Herder szerint, miként a madarat az ösztön fészekrakása készíti, úgy az ember is valami belső sugallattól ösztönözötten beszél. Ebből kifolyólag a nyelv szükséges természeti adomány s ezt az igazságot Herder hangsúlyozta először teljes öntudattal Süssmilch Péter ellenében, ki a kinyilatkoztatás híve volt.

Szép eredményekre jutott Herder után a jeles Humboldt Vilmos. Ő mondotta ki azt az elvet, hogy a nyelv nem valami kész dolog, mint például ez az asztal; vagy ha tudományos nyelven akarnám magam

kifejezni, a nyelv nem ergon, hanem energia, a nyelv nem műzet, hanem folytonos tevékenység, a lélek munkája, örökös mozgásban van, mint a levegő, mint a folyó vize, holott azelőtt olyasminnek képzeltek a nyelvet, mint a tó vizét, mely kész, mozdulatlan és úgy van beleillesztve az emberbe, mint a tó vize medencéjébe. Ezt a téves nézetet Humboldt czáfolta meg. A nyelv továbbá a gondolatnak segédeszköze, általa testesül meg a fogalom, a beszéd a megtestesült gondolat, gondolkodás nélkül nincs nyelv; és ha Humboldt nyelvlogikáját tovább fűzzük, akkor a művelt irodalmi nyelv a nemzeti szellem öszsműködésének eredménye.

Bár a nyelypsychologiai iskola ellentétben van a nyelvnek természettudományi álláspontjával, mégis Steinthal, a nyelvpsychologus, készítette az utat Geigernek, talán épen azon tételével, hogy a nyelv csak úgy a gondolkodás szerve, mint a szem a látásé, a fül a hallásé. Ha naphoz hasonlítjuk a nyelvet, akkor a gondolat a nap, a beszéd a világosság, mondja Geiger, vagyis ez a két fogalom úgy áll egymással szemben, mint az ok és okozat. Az irodalmi nyelv már többé nem a természettudományé, hanem a történelmi fejlődéshez tartozik épen úgy, mint a hogy a csecsemő, a gyermek a szülő, a férfi a társadalom. Mikor az emberiség a történelemben kezd szerepelni, már akkor a nyelv fejlődése bevezetett tény volt, a természeti kialakulás köréből a történelmi szereplés terére lépett át.

Geiger a nyelvet igen helyesen az agyvelő és a beszédszervek öszsműködési nyilvánulásának tekinti; én még Hobbes nyomán egy harmadik tényezőt adnék hozzá, és ez a társadalom. A beszédszervek, az agyvelő, vagyis a képesség, és az emberi társadalom az a hármas tényező, melynek eredménye a művelt emberi nyelv. Itt mint legalkalmasabb helyen mutatok vissza azon meggyőződéseimre, hogy a nyelv az ész növénye, a beszédnek székhelye az agy. Ha az embernek nem volna olyan alkotásu, olyan foku koponyája s abban olyan szerkezetű agy, mint a minőt mi egészséges főnek ismerünk, akkor nem keletkezhetnék beszéd. Hogy a beszédnek székhelye csakugyan az agy, mutatja az „aphasia“ betegség, magyarul beszédtelességnek lehetne nevezni. Ezen betegségnél azt tapasztaljuk, hogy a homloki lebeny van megsérítve, s míg ezen kóros állapot tart, addig a beteg nem tud beszélni. Az aphasiának egy másik válfaja az agraphia, írásbeli képte-

vette számba az ifju, multját elfeledte, jövőjét eltemette, és az a miben összefolyt mult és jövő, a szerelmes jelen olyan volt, mint egy hosszú mámoros álom, amiben a lélek képtelen eszmélni, gondolkodni.

Nem akarom leírni a gyönyörök napjait, más a czélem e kis történettel, aki át nem érti, az úgy is hiába olvasta el. Hallgatva lapozom el a boldog álom, ez önfelelt gyönyör édes történetét s ott folytatom, mikor az ifju már megcsömörött bele.

Hogyan, hát lehetséges az? Wolf apród megunhatta a büvös bájos czárnó szerelmét? . . .

Valóban úgy van. Édes, hosszú volt a gyönyörök álma, de egyszer csak föl kellett ébredni belőle.

Nagyon sokféle ok működött össze arra, hogy az ifju keserű valóra ébredjen fel.

Eleinte kimondhatatlan gyönyörrel töltö el az, hogy a minden oroszok czárnője egészen az övé, hogy szabadon járhat, kelhet a fényes palotában és Erzsébet lakosztályába bejelentés nélkül léphet be, amikor neki tetszik, egy kívánságára, egy tekintetűre száz cseléd ugrik fel, hogy szolgáljon neki, mindegyféle vidám mosolygó arczokat talál, az illemszabályok korlátai rá nézve nem léteznek, az udvari ármányok, cselszövények érintetlenül hagyják őt; mindenki vesződik az élet apróbb és nagyobb kellemetlenségeivel akármilyen fényes állása legyen is, csak ő élhet gondatlanul, zavartalan édes gyönyörökben, csak neki nincs ellensége és vetélytársa, akinek az udvarnál nincs rangja, nincs állása. Szabad mint a madár a palotában belül — de azon kívül? . . . Ah! itt tűnt föl először az eszmélet első derengő sugara, mikor azt észrevette.

lenség. Az agy megbomlásából keletkezik mindenféle elmebaj, a mely természetesen kihat a beszédre is. Bizonyosan mindnyájan hallottunk már elmebeteg beszélni; összefüggéstelen vagy hirtelen megszakított beszéde a zavart agyszervezet eredménye. Az s igaz, hogy a józanészű és az elmebeteg között még sok mellék fokozat létezik. Vannak bárgyu emberek, több-kevesebb beszéd-tehetséggel megadott emberek, de még ugyanazon egy személynek a beszéde is változik az életkor, a nap egyes szakai, a vig és szomorú hangulat s egyéb körülmények szerint.

Oda térünk vissza, a honnan Geiger kiindult. Ő azt állítja, hogy a nyelv eredetének első tényezője a szem volt, a második a fül, a többi érzékek tekintetbe sem jönnek. Ezen állításhoz ma már igen sok szó fér. Mi tulajdonképen minden érzékünkkel észreveszünk, vagyis általános kifejezéssel élve, látunk, mivel a látás és tudás fogalma ezen esetben összeesik. Ha tehát a szem mint legfőbb észrevező eszköz játszsza is a fő szerepet a nyelv keletkezésénél, de azért a többi érzékek sem zárandók ki. A tapintás, izlés és szaglás szintén képesek bennünk fogalmakat ébreszteni, ha mindjárt homályosabbak is azok, és mihelyt megvan a fogalom, bármelyik érzékünk által jött is az a tudalomba, ki is tudjuk azt fejezni. Sokan a szaglás érzékének Geiger ellenében nagyobb jelentőséget kölesönöznek a nyelv eredetének kérdésénél, mint a látásnak. Bizonyításukban egyes állatokra és a vademberekre hivatkoznak, kiknek szaglása rendkívül finom a használat, művelés következtében. A hangutánzó szókra a fülön keresztül történő szemléletét sem Geiger, sem ezen teoriának esküdt ellensége, Müller Miksa, nem tudták megdönteni. A hangutánzó szókat a fülön keresztül szemléljük, a fülnek tehát szintén jelentékeny szerepe van a nyelv eredeténél, és Geiger elméletét nem is kell tulhajtani, csak szigorú következetességgel vinni keresztül, s az következik belőle, hogy a vakon született nem tud beszélni, a mit maga a tapasztalás czöl meg.

Nagyan emeli Geiger hitelét az a kétségtelen körülmény, hogy a legelvontabb szók is, ha gyökeiknek jelentését kutatjuk, eredetileg öszserü dolgokat jelentenek, tehát a szem, szemlélet által jöttek tudalomba. Eszerint igaz marad, a mit Geiger mondott, hogy a beszéd első sorban a szem-, a látás érzékéből fejlődött, de Geiger téved abban, mikor a tapintás, szaglás és izlés

Igen, olyan volt, mint a madár, de olyan, mint a kalitkába zárt madár. Aranyráncoszatán belül napestig ugrál, hangicsál és élvezi boldog jelenét a kanári is, szeretik, eldéldelegnek, gondoskodnak mindenéről, czukorral etetik, gyönyörűség minden perczé: de azért még sem egyéb, mint egy kedves semmitjelentő bohókás játékszer!

Azért, hogy az urnő piros ajkairól fogadhatja el a czukrot, ki tollait simogatja, nem változtat helyzetét semmit az, hogy ennek az urnőnek más madarai is vannak, s hogy ez az urnő csak úgy szereti kegyelt kutyáit is, kik haragnak, marakodnak egymás közt és vadat üznek, nemest és nemtelent egyaránt és a prédát naponként hordják oda az urnő lábaihoz. Ki törődnek a kicsi kanári madárral? Hagy röpdessen kénye kedve szerint az arany kalitkában, azon kívül úgy sem szállhat messze, ha néhány pillanatra kibocsájtják is, vigyáznak rá, hogy el ne repülhessen.

A boldog, kis, fogoly kanári az urnő legkedvesebb játékszere, pedig nagyon sok játékszere van.

Wolf urfi sokkal többet tanult már az iskolában, sem hogy sokáig csalódásban ringathatta volna magát, lassankint megismerkedett az udvar személyzetével és miután Erzsébet czárnó minden tette, minden szeszélye, minden kegye annyira őszinte és nyilvános volt, hogy erre szemérmelenség még a leggyöngédebb kifejezés: Wolf urfi kezdett ébredezni. Nagyon jól tudta már, hogy a mindenki által rettegett Lestreg nem csak mint házi orvos szerepel, a hatalmas Bestuscheff gróf nemcsak a birodalmat kormányozza, a daliás külsejű gróf Woronzoff nemcsak azért áll oly közel a czárnó trónjához, hogy a diplomatiát vezesse, azt is megtudta, hogy micsoda szerepe van az udvarnál a szép Rammovszky

érzékét az észrevezés tényezőiből kihagyja. A tanításnál is alaposabban tartja meg emlékezetében a növendék azt, a mit lát, mint a mit csak hall, de azért mégis ismeretlenségnek igen nagy része keletkezik hallás útján. Ezt a fontos elvet fogta fel Comenius és Pestalozzi, s alkalmazta a jelenkori didaktika. Mindent, a mit csak szemléltetni lehet, be kellene vinni az iskolába, ha természetben nem, legalább rajzban, mert ismeretünknek csak úgy, mint a beszédnek legfőbb organuma a szem. Miért tudunk mi saját szemünkkel látott városról, vidékről hívebben beszélni, mint ha azt csak könyvekből olvastuk vagy elbeszélteni hallottuk volna? Igaza van Horatiusnak, mikor azt mondja, hogy nehezebben ébreszti fel a figyelmet az, a mit fülünkkel veszünk észre, mint a mi szemünk hitelének van alávétve.

(Folyt. köv.)

A kocsi postai küldeményeknek és táviratoknak frankojegyekkel való bérmentesítése. Folyó évi június 1-től kezdve azou posta- és táviradóják, melyek eddig a küldemények, illetve táviratok földadásakor készpénzben szedettek be és ugyancsak készpénzben számoltattak el, a mennyiben 10 frtot meg nem haladnak, frankojegyekkel lesznek fizetendők.

E czélra levéljegyek használatók, melyek az eddigi 2, 3, 5, 10 és 20 kros jegyeken kívül még 1, 8, 12, 15, 24, 30, 50 krajczár, továbbá 1 frt és 3 frt értékű jegyekkel egészítették ki.

Az itt megjelölt jegyek folyó évi június 1-től kezdve egyaránt alkalmazhatók úgy a levélpostai, mint a kocsi postai, utalványi és távirati díjak lerovására.

Az eddigi hírlapjegyek ellenben ezentul is, csakis a hírlapkiadó által szabályszerűen postára adott hírlapok bérmentesítésére használhatók.

Elrontott, vagyis kezelés előtt bármely okból használhatanná vált bélyeges borítékok, levelező lapok, keresztkötesű szalagok és szállítólevelek, ha azok a benyomva levőkön kívül, más frankoügy ragasztva nincsen, az eddigi mód szerint (1 kr. levonással) ujakkal kicserélhetők. Ha azonban frankojegyek már rájuk ragasztottak volna, úgy a benyomottakon kívül ezek, valamint a közönséges levélborítékokra és táviratokra illesztett frankojegyek is, 10% levonással új frankojegyekkel szintén kicserélhetők, de csakis az esetben, ha még azok használva nem voltak, teljesen épek, és ezenkívül azokat maga a feladó a borítékkal stb. együtt nyújtja be kicserélés végett az illető hivatalnál. Oly frankojegyeket tehát, melyek levélborítékokra vagy táviratra ragasztva nincsenek, ugyszintén az egyesek által gyűjtetni szokott elrontott frankojegyeket ujakkal kicserélni nem szabad.

Alexeinek, akinek semmi hivatalos állása sines, mégis olyan otthon érzi magát a palotában, hogy még halóköntösben és papucsban is bemehet az orosz birodalom czárnőjéhez . . .

Ez az utolsó fölfedezés minden idegét lázba hozta s a gyűlölet szenvedélyének minden deamona föllázadt szívében . . .

Nyomorult szerepének teljes öntudatára ébredt . . . aztán egy borzasztó gondolat villant át agyán: mi lesz a kanári madárból, ha urnője bele ún? . . . Ah, de a czárnó oly szép, oly ellenállhatatlan büvös volt az illúsióknak.

Egy napon a czárnó szobája felé haladva, szemközt találja Bestuscheffet. A hatalmas ember kezei tele voltak irományokkal, diplomatiái okmányokkal, a melyeket a czárnőnek alá kellett írni.

Sokszor megtörtént ez. Wolf urfi ilyenkor futólag szokta kérdezni, hogy vége van-e már az országos dolgoknak s ha igennel felelték neki, ment a maga útján, nem akadályozta őt abban senki.

Most a kormányférfiu jóakaró szánalommal tekintett az ifjura s szokása elle nére megszólította Wolfot:

— Ön a czárnőhöz indult?
— Nos? igen! — mondá félo'da't nézve a miniszterre.

— Ne menjen ön most a czárnőhöz.
— Ne menjek? — talán dolga van?
— Semmi dolga, de ön mégsem beszélhet vele.

— Szeretném tudni, miért? — kérde az ifju kihívó daczczal.

Bestuscheff összehuzta szemöldeit, aztán olyan mozdulatot tett, mintha tovább akarna menni, de aztán eszébe jutott, hogy hiszen a kanári madár nem tehet róla, hogy játszanak vele. Megállt s szeme közé nézett Wolfnak.

No Mihály itt vagyok! Eladtál, most végy vissza!

Mihály megtántorult, az asszony oda futott az asztalhoz, mikor meglátta az ott szétterített aranyakat, mind szétszórta a földön.

— Ha, ha, ha! Ez a Judás pénz?
Mihály megvadult . . . Zsugori lelkét elfutotta a vér, s dühösen rohanta meg az asszonyt.

Bazsarózsa meghalt . . . Mihály megjelent a bíró előtt . . .

— Fogjanak el, megöltem a pünkösdi királynét!

— Melyiket, te Miska?
— Hát a Bazsarózstát.

Villámként csapott le a hír a törvénybírótság előtt.

Ruzinkó Miskát elfogták és elvitték az örök sötét börtönbe, az örültek házába.

F.

Temetés.

Koporsó áll kiün a tágas udvaron,
Körtölötte sötét csoport, búz nagyon . . .
Sötét csoport, búz kíséret, szomorú,
Szívén-lelkén gyászoként lebeg a ború.

Kiki néma, megfagy a szó ajtukon,
Csöndes a lég, mint a síri hantokon,
Minden elhal, megkövül a természet,
Csak a szívben van győtrelem, van élet.

Ez dobog felem, ez nem hallgat, ez sajnó,
Dulnak benne kebletrázó viharok . . .
Minden elhal, elcsöndesül, mért van az?
Csak a szívben van fájdalom, van panasz!

Gerő Gyula.

A kertészleány.

— Beszély. —

Írta: Csengey Gusztáv.

Azután boldog, gyönyörteljes idő következett. Napfölkeltét, naplementét nem

A frankojegyeket maga a földadó ragasztja a küldeményhez tartozó szállítóvélnek erre kijelölt helyére, illetve a pénzeslevél borítékára, táviratoknál pedig azon lapra, melyre a távirat szövege van írva. Pénzesleveleknél a frankojegyeket lehetőleg a címoldal felső jobb sarkára úgy kell ragasztani, hogy azok a levél széleit át ne fogják és minden egyes frankojegy körül megközelítőleg egy centiméternyi köz maradjon. Ha a frankojegyek térszűke miatt a címoldalon el nem férnek, azokat a pénzeslevél pecsétoldalára, a szállítólevél, illetve a távirat hátlapjára kell ragasztani.

Az 1-ső pontban megjelölt frankojegyeket, az 50 kros és 1 és 3 frtosok kivételével, postatakarék-beletekre is fel lehet használni, az egy-egy takaréklapra ragasztott frankojegyek összegének azonban, úgy mint eddig, 50 kr. értéket túlhaladni nem szabad.

Azon táviratok, a melyeknek díja a feladáskor frankojegyek felragasztása által egyenlítődni ki, szabály szerint megfelelő frankojegyekkel ellátva hozandók a feladókhoz, ha azonban a fél ezt nem tette és frankojegyeket sem hozott magával — a táviratot elfogadó közeg, miután a távirat díját megállapította, tartozik a megfelelő értékű frankojegyeket a feladónak felragasztására, szükség esetén a felragasztásra, megfelelő utbaigazítás mellett, készpénzért kiszolgáltatni.

A frankojegyeket ugyanazon papírlapra kell felragasztani, a melyen a távirat írva van, legyen az forgalomban levő bélyegtelen táviratlap vagy a feladó saját papírja; előbbi esetben a frankojegyek a táviratlap felső közép részén, utóbbi esetben a beirt oldalon, a mennyiben pedig a mondott helyen el nem férnek, a papírlap hátsó oldalán ragasztandók fel.

Különfélék.

Zászlószentelés. A lévai hajdon leányok új s díszes zászlóját mult hó 27-én szentelték fel a plebániái templomban. A felszentelés Munka y János garancijával is esperes-plebanus végezte, ki ez alkalommal lélekemelő ünnepi beszédet is intézett a templomot zsúfolásig megtöltött közönséghez. A zászlóanyag Kónya Vilma és Zannahy Erzsike kisasszonyok voltak. A tiszta fehér zászló közadakozásból lön véve.

A „Jó szív“ pénzügyi bizottsága által Belcsák László helybéli lakosnak küldött 00721 sz. gyűjtő iven következő adományok folytak be: — N. N. 1 frt. Nyitrai Ferencz 5 frt, Leidenfrost László 1 frt, Kern testvérek 2 frt, Csekey Vilmos 1 frt, Pászár Károly 1 frt, Dr. Klein Jakab 1 frt, Huberth Vilmos 1 frt, O. O. 1 frt, pp. 1 frt. Összesen 15 frt. — Ugy a buzgó gyűjtő, mint a szíves adakozók fogadják a szegény vízkárosultak nevében elismerésünket!

A lévai kath. legényegylet — mint ezt lapunk előző számában már megírtuk — ma nyílik meg ünnepélyesen isteni tisztelettel, kiállításal, színelőadás-

— A czárnő ittas!
Wolf megdöbbenve bámult reá.
— Mit akar ön ezzel mondani?

* — Azt, amit mondtam. Nevét sem lehetett vele aláírni, ha akarja öt ilyen állapotban látni, akkor hát csak menjen be hozzá . . .

— De hisz az képtelenség! — mi okozta e rendkívüli esetet?

— Rendkívüli eset? ismétlé gunyosan a miniszter; — nincs benne semmi rendkívüli, a czárnő sokszor ittas.

— De hisz én . . .

— Mikor önnek azt mondják, a czárnő beteg, akkor a czárnő ittas. Jó lesz, ha ön e gondolattal megbarátkozik. Ön német, tanácsomat oroszul vegye, igyék barátom ön is és ne gondoljon azzal, hogy a czárnő ittas.

Ezzel tovább ballagott.

Wolf valami szédületes undort érte egész valójában. Ez volt a csömör. Kiballagott ő is a palotából s előkiáltá lovászelegényét.

— Vadászni megyünk. Készüljetekek fel hamar!

Nyar eleje volt.
Gyönyörű verőfényes időben indult el Wolf urfi harmad magával vadászni. Kettőnél kevesebb kísérővel nem volt szabad elhagynia a palotát.

Oroszország ma sem szűkülökdi rengeteg erdőségeiben, akkor méginkább bőviben volt.

Jó paripáikon csakhamar elérték azt a vadászlatot, hol állomást szoktak tartani. (Folyt. köv.)

„Viribus unitus“

„Egyletet!“ így hangzott már százszor az zjkaitokról, „Egyletet!“ és meglön — „A kupa egylete im!“

és tánczezel. A kiállítás d. e. 11 órakor veszi kezdetét a egy le helyiségeiben, melyre felhívjuk a közönség érdeklődését.

Szántás gőzekével. A lévai uradalom által mintegy 80 ezer frt költséggel hozott két gőzke mozdonyainak kazánjait a kir. államépítészeti hivatal — mint értesülünk — tegnap vette próba alá. A lévai vasuti állomáson levő két gép e napokban indul rendelkezésre első helyére, P u s z t a S z e e s é r e, hol a jövő hét elején az országut mellett veszi kezdetét a szántás, melyre felhívjuk az érdeklődők figyelmét.

Bende Imre, besztercebányai püspök — mint levelezőnk írja — ez idő szerint egyházmegyéjében utazik, a bérnálás és derék főpap, kit minden községben öszinte örömmel s nagy ünnepekkel fogadnak, tüzetesen vizsgálja az iskolákat is és a hol csak megjelnek, mindenütt lelkesen buzdítja tót hívét a magyar nyelv tanulására, mi által nemcsak egyházi, de valódi nemzeti apostoloskodást is végez utjában.

Drágább lett a szivar és dohány. Junius hó elsejétől kezdve a legtöbb fajta szivar és dohány ára drágább lett. A regalis, az ötös és négyes guba ára 1—1 krral, a trabucco, a brittanica, millares, panatelas, portorico, virginia és rövid szivar 1/2—1/2 krral emeltettek. A dohányfajokban valamint a specialitás szivarokban is hasonló arányú áremelés lett behozva. Az új tariffa, mely nálunk és Ausztriában egyszerre lépett életbe, ezenkívül egyéb változásokat is tartalmaz, így elsejétől kezdve s z i z d o h á n y t is lehet kapni a specialitás-területeken 100 grammot 30 krért, nehány dohánygyártmány új elnevezést kap. A csomagolási mód is változik egyes dohányfajoknál, a mennyiben 125 grammos csomagok helyett 100 grammos csomagok lesznek és a cigarettákból 50 helyett 100 szál lesz egy dobozban. Egyes fajokat kivontak a forgalomból és helyettük újakat hoztak forgalomba.

A világ sörtermelése 1887-ben. Európa összes államaiban 50,801 sörfőzde volt üzemben s ezekben 173,486,089 hektoliter sört termeltek. Ezért a sörért 249,736,414 forint nem egyenes adó folyt be az állami pénztárákba. Ebbe az adóba nincs beszámítva a helyi adó, a mely mintegy 110 millió forintra tehető. Ausztria-Magyarországban 1887-ben 1979 sörfőzde működött s ezek 13,418,110 hektoliter sört termeltek.

Vásár. — Lévan a f. évi május hó 28-án megtartott országos baromvásárra behajtatott szarvasmarha: 1114 drb; ló: 2193 drb; birka: 529 drb; sertés: 60 drb. kecske: 11 drb; szamár: 9 drb; összesen: 3916 drb. — Ezekből eladatott, szarvasmarha: 549 drb. ló: 152 drb; birka 169 drb. kecske: 10 drb; szamár: 2 drb; összesen: 882 drb. — Vételár összege: 53,840 frt.

„Jó szív“ mulatság. Ipolszágon, a szurdoki erdőben f. hó 9-én délután 3 órakor „Nyári mulatság“ rendeztetik az árvizkárosultak javára. Részvételi jegy ára 2 frt. A tiszta jövedelem egyik fele az országos, a másik fele Hontvármegye árvizkárosultjainak javára fog fordítani. Étel- és itallal mérsékelt s a jótékony czélra fordítandó áron, urhölgyek látják el a közönséget. Kedvezőtlen idő esetére az összejövetel a vármegyei ház termeiben esti 7 órakor leend.

Thuránszky Nándor kovácsi körjegyző „aranyos“ kardjával csakugyan felkeresett bennünket s egy szűkebb körű társaságban be is mutatta kedves családi ereklyéjét. — A kard szakértők ítélete szerint testőrségi diszkard volt préselt hüvelylyel s faragott markolattal. — Az egész mű tűz-arannyal gazdagon van futtatva s a sok hányattatás után is kevés költséggel igen díszessé renoválható.

Lelkészválasztás. A május hó 30-ára kitűzött nagy-peszkei reform. lelkészválasztás a törvényes formulák be nem tartása miatt elnapoltatott, anélkül, hogy az újabb választási határnapra vonatkozó törvényszerű intézkedések e mai napig megtétele volna. A választásra nagytiszteletű Patay Károly, — Kuliffay Gyula, — Bacsa Béla és Csóka Pál lelkész urak vannak kijelölve.

Ápolónői pályázat. A magyar vörös-kereszt-egylet július 1-én az Erzsébet-kórházban új ápolónői tanfolyamot nyit. Az üresedésben levő 12 helyre pályázhatnak kifogástalan erkölcsű nők 20—40 életév között, kik kellő minősítéssel, illetőleg felfogási képességgel bírnak. A folyamodványhoz csatolandó: a) kere ztlével, b) ha az illető kiskorú vagy férjzett, beleegyezése a szülőknek, férjnek vagy gyámnak, c) erkölcsi bizonyítvány, d) hiteles bizonyítvány arról, hogy magyarul és esetleg nemetül beszélni, irni és olvasni tud, e) hatósági bizonyítvány a folyamodó családi viszonyairól és foglalkozásáról, f) egészségi és himlőoltási bizonyítvány. — A kérvények a vörös-kereszt-egylet igazgatóságához Budapestre legkésőbb június 18-ig nyújtandók be. Közelebbi feltételek iránt az egyleti iroda (II. lánchid-utca 1. szám) ad felvilágosítást.

A fillokszera terjedésének meggátolása tárgyában a közgazdasági miniszter körrendeletet intézett valamennyi vármegye törvényhatóságához, utasítva a közsé-

geket és rendezett tanácsu városokat, hogy június hó második felében a határban levő összes szőlőket a községi előjárásból és egy községi esküdtől s egy-két értelmes helybéli szőlőbirtokosból alakítandó bizottság által járassák be s a fillokszera esetleges jelenlétéről tegyenek azonnal jelentést.

Jegyzőválasztás. Máj. hó 30-án tartott nagy-selezényi körjegyző-választás alkalmával 6 pályázó közül Mahács Pál zsarnócai körjegyző lett megválasztva.

Kényszerített biztosítás. A belügy-miniszter legközelebbi rendeletileg kimondta, hogy a gyámokat nem lehet arra kényszeríteni, hogy a biztosításokat valamely előre kijelölt társulatnál kössék meg, ez szabad tetszésükre bízandó. Eppen olyan volna ez, mintha valamely pénzintézet azt kívánná, hogy az ő adósai egy általa választott társaságnál kötelesek jelzalogilag lekötött házukat, illetve épületeiket biztosítani. Pedig hát ez eddig sok helyen így volt, hogy a vármegye meghagyta a községi gyámoknak, hogy emel vagy amannál tartoznak biztosítani az árvák értékét. A mi igen természetes, bizonyos neme volt a kényszernek.

A bars megyei általános tanítóegylet ar.-maróthi köre máj. 20-án tartotta gyűlését az ar.-maróthi áll. leányiskola helyiségében. Elnökül megválasztott Deme Károly igazgató, jegyzővé Szabady Elvira k. a. s. pénztárnokká Török László bars-thaszári ktanító. Próbatanítást tartottak: ifj. Krisztl József és Ghimesy János, ar.-maróthi tanítók. A kör elhatározta, hogy legközelebbi gyűlését septe. 12-én, Ujbányán fogja megtartani.

Rövid hírek. — **A delegációkat** a király június 9-ére hívta össze Budapestre. — **József főherceg** meglátogatja a nyitrai honvéd sátoortábor. E hó 4-én fogott szemlét tartani. — **A selmeczi polgárság** fiáklás zenét rendezett Farbaky István bányászakadémiai igazgató és Schölez Gyula aligazgató tiszteletére, elismerésül a város körül szerzett érdemeikért. — **A kolumbácsi legyek** már egészen Biharmegyéig jutottak s egyes községekben nagy óvintézkedésekre kényszerítik a gazdákat. — **Az országház építése** hatalmasan halad előre. Az ez évi költségekre 450 ezer forint van előirányozva. — **Temesvár körül** magyar telepeket fog a kormány létesíteni. — **Veszprémi püspökké** Hornig Károly báró, esztergomi kanonok és miniszteri tanácsos neveztetett ki. — **Óvás.** A földmivelési miniszter figyelmezteti a szőlőbirtokosokat, hogy óvakodjanak a fillokszera irtására ajánlott és hirdetett szerektől, mert daczára annak, hogy ily szer feltalálására nagy jutalmakat tűztek ki, még eddig nem létezik olyan, a melyet sikeresen lehetne használni.

APRÓSÁGOK.
— Rovatvezető Z u h a n y . —
Egy csacska kis lány emlékkönyvébe.
Daru uszik, daru lebeg
Magasan a falunk felett,
Pázsit hívja, utra kelnek,
Fülsértően kelepelnék.
Daru mótra kelepelsz te,
Reggel, délben, öreg este;
Csoda, hogy e kelepésbe
Nem fogytál le még kevésbre!
Gerő bácsi.

Legbecsesebb örökség. — Ugyan, kedves férjem, nem tudnád megmondani, mit örökölt Kálmán barátunk anyósa halála után? — Oh, igen; nagy örökséget . . . Házi békét!

A legjobb hajfesték. X. kisasszony (egy szerkesztőhöz levélben): Nagy szolgálatot tenne, ha megüzném, mily festéket használhatnék hajam vörös színének megváltoztatására? — Szerkesztői üzenet: Igyekeztek minél nagyobb hozományra tenni szert; akkor az udvarlók nem vörösnék, hanem hajnalszínűnek vagy aransyárgának fogják haját tekinteni.

Imádkozott. — Pista fiam, mond csak, imádkoztál reggel felkeléskor? — Igenis, édes apám. — És aztán, melyik imádságot mondtad el? — Azt, a melyiket édes apám mondott, mikor a finánczok nálunk jártak magyar dohányt keresni.

TANÚGY.
Bars-Thaszár, 1888. máj. 23.
Tekintetes Szerkesztő Ur!

Becsapja olvasóközönségét azt hiszem, érdekelni fogja, ha egy oiy községben megtartott a r v i z s g á t i r o k l e, a melynek lakosai tót nyelvűek. Annál meglepőbb a dolog, mint volt alkalmunk tapasztalni a vizsgán, mert a gyermekek helyes magyar felelete nemcsak kielégítette a jelenlevőket, hanem tökéletesen ámulatba ejtette. **Z s i t v a - U j f a l u** községéről van szó, mely községnek derék tanítója **M o l n á r Gyula.** Kellemes benyomást gyakorolt a belépőre, a különben is szép tágas, zöld galyakkal és virágokkal ékített iskola, s a vizsga egész folyamán tárgyról-tárgyra menve, a gyermekektől szép hangos s a mi fő m a g y a r feleleteket hallottunk.

De a nevezett tanító fáradhatlan szorgalma — ismerte tanúgyünk s a tanúgyet illető törvényeink laza végrehajtását — nem lett volna elegendő arra, hogy növendékei ily sikert mutassanak fel. A kiváló érdem **Klobusitzky János** urat,

ottani nagybirtokost illeti, ki az iskolaszék világi elnöke lévén, nemcsak szóval, de igen sokszor anyagi áldozatok árán is támogatja az iskolát. Így a jelen alkalommal is 20 frtot adott át a thaszári plebanosnak, hogy az a szorgalmas és magyarul legjobban beszélő gyermekek között felosztassék.

Volt is öröm akármennyi!
Az ünnepély azzal fejeződött be, hogy egy tanuló magyar nyelven köszöntö meg a nemes-szívű gyermekbarátunk atyái gondoskodását, ki azon örömben részesíté a kis apróságát, hogy délutánra egy kis mulatságot rendeztetett számukra.

A vizsgán megjelent vendégek pedig Klobusitzky urhoz voltak hivatalosok ebédre. Ebből folyama alatt pedig a magyaros felköszöntőknek egész sora fűszerezte a különben is kitünő ételeket.

Ha ily Meczenása lenne minden községnek s ha ily szorgalmu leend minden tanító, akkor hátalatt szívvel kiálthatnók: „Népnevelés, itt van a te országod!“

Egy jelen volt.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.

Köszönet nyilvánítás.
A „Stefánia-árvaház“ részére Boleman Edéné urhölgy siteményt és lust, Belcsák Lászlóné urhölgy két öltöző ruhát, Balbach Andrásné urhölgy czukrot és kávét, Merkader Alajosné urhölgy lisztet és törpötyűt, volt kegyes adományozni.
Fogadják a jó szívű Urnök az árvák hálás köszönetét!
Léva 1888. május hó 25-én.
A Stefánia-árvaház gondnoksága.

PÓSTAJÁRAT.

Lévára	Érk.	Léváról	Indul
E.-Nánáról (levél és kispósta)	8.50	E.-Nánára csak levélp.	11.—
Kiskereskényről I.	8.40	Kiskereskényre I.	9.10
Selmeczbányáról	11.45	Csank.-Vársányra	1.—
Csank.-Vársányról	2.20	Ó-Barsra	4.15
Ó-Barsról	2.25	Vámosladányra	4.15
Vámosladányról	2.45	Garamújfalra	4.15
Gr.-Ujfaluról	2.45	Gr.-Szőlőre	4.15
Gr.-Szőlősről	3.15	Kiskereskényre	4.15
Kiskereskényről II.	3.30	E.-Nánára (levél & kispósta)	4.05
E.-Nánáról csak levélp.	3.45		

Lévai piaczi-árak.

Rovatvezető: Kónya József, városkapitány.
Buza: m.-mázsánként 6 frt 20 kr., 6 frt 60 kr. Kétszeres 5 frt 30 kr., 5 frt 50 kr. Rózsa 5 frt. 10 kr. 5 frt 30 kr. Arpa 5 frt 20 kr., 5 frt 60 kr. Zab 5 frt. — kr., 5 frt. 30 kr. Kukoricza 5 frt. 90 kr., 6 frt 10 kr. Bab 8 frt 80 kr., 9 frt. — kr. Lencse 8 frt 80 frt — kr. Köles 4 frt. 80 kr., 5 frt — kr.

Nyiltter. *)

Farbige Seidenstoffe von 85 kr. bis 7.65 per Meter (ca. 2000 verschiedene Farben und Dessins) versendet roben- und stückweise kostenfrei das **Fabrik-Depot G. Henneberg.** (k. k. Hoflieferant) Zürich. Muster umgehend. Briefe 10 kr. Porto.

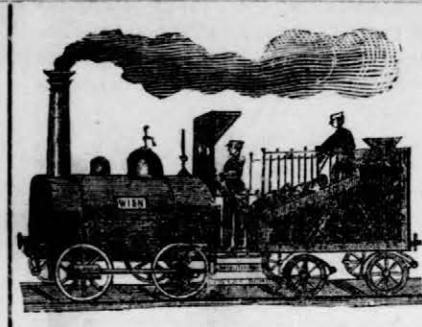
II.
Van szerencsém a n. é. közönségnek tudomására hozni, hogy nálam hibás tükörtablák jutányos áron kijavíttatnak, illetve újra befedtetnek.

Léva, 1888. május 26.
Teljes tisztelettel
Pollák Adolf,
porcellán és üveg raktára.

III.
Figyelmeztetés!
A „Kolibal kert“ben naponta frisseleket szolgáltat a vendéglős valódi magyar és francia konyhája. Hüstitó italokról mindenkor gondoskodva van. Kitünő borok, udvari sör (ála pilseni) és vasárnaponkint kulmbachi barna sör-csapolás.
Angol reggeli 40 kr.

IV.
Egy új gyógyhely Alsó-Ausztriában. A gyógy-és fürdő-idején kezdte arra indit bennünket, hogy a közönség figyelmét a Hainfeld mellett újonnan keletkezett „Salzbach-Kleinzell“ nevű gyógyhelyre felhívjuk. Tulajdonképen „kis Karlsbadnak“ kellene nevezni e gyógyhelyet, tekintettel az ott található gyógyforrásokra, melyeknek hatása egyenlő a karlsbadi, marienbadi és frauzensbadiakéval, sőt azokat speciális körülmények tekintetében még felül is mulja. Ezen kívül még az az előnye is van e fürdőnek, hogy nagyon közel fekszik Bécshez, árai minden tekintetben rendkívül mérsékelték, úgy hogy az ott való tartózkodás föltöte olcsó. Salzbach-Kleinzell mindennel bir, amivel egy modern gyógyhelynek bírnia kell. Ozondus enyhe levegővel, kitünő és kényelmes lakásokkal az ottani gyönyörű nyaralókban, finom ét-teremmel, mely az azelőtt Bécsben elsőrangú szakács híreben állott M a y E d e szob királyi szakács vezetésével áll, továbbá közel fekvő fenyvesöl, gyönyörű árnyas ligetekkel és sétautakkal, kiránduló helyekkel, uszodával, egész 120 R. évszányfürdővel, melegvíz és kádfürdővel. Szóval mindenről gondoskodva van, amit a fürdő-egészség és beteg látogatója csak kívánhat, mely utóbbiak még a folyton jelenlevő fürdőorvos tanácsát is igénybe vehetik. Nem szenved kétséget, hogy Salzbach-Kleinzell rövid idő alatt a legkeresettebb gyógyhelyek egyike lesz. A közlelbi felvilágosítás óhajók azt szívesen megkapják, ha a fürdőkezelőséghez (Währing, Bécs mellett, Zimmermangasse 10.) fordulnak, hol a fürdővel behatóbban foglalkozó prospectusokat is kaphatnak.

*) E rovat alatt közölttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

A csatagabb betűvel jelzett szám, az esti 6 órától reggel 5.59 percig tartó időszakot jelenti.

Léva-Csata-Esztergom-Nána			Esztergom-Nána-Csata-Léva			Csata-Ipolyság			A vonatok érkezése.					
Állomás	Vegyesvonat		Állomás	Vegyesvonat		Állomás	Vegyesvonat		Lévára:		Léváról:			
	I.	III.		II.	III.		II.	III.	ind.	est.	ind.	d.e.		
Léváról	ind.	11.20	Budapestről	ind.	9.00	Csata	ind.	6.40	Bécsből	ind.	10.00	Léváról	ind.	11.20
Alsó-Várad	"	11.43	Bécsből	ind.	11.11	Zalaba	"	6.59	Pozsonyból	"	12.37	Csatára	érk.	1.06
Nagy-Salló	"	12.10	Esztergom-Nána	ind.	10.22	Ipoly-Pásztó	"	7.23	Galántáról	"	1.54	Ipolyságra	"	3.35
Zeliz	"	12.37	Köhid-Gyarmat	"	5.27	Bél	"	7.37	E-Ujvárról	"	3.17	Esztergomba	"	2.50
Csata	érk.	1.06	Kéménd	"	5.47	Szakállos	"	7.59	Budpestről	"	9.00	Vácra	"	5.01
"	ind.	1.27	Bény	"	6.08	Visk	"	8.20	Váczi-ról	"	9.59	Budapestre	"	6.00
Bény	"	1.50	Csata	érk.	6.24	Ipolyság	érk.	8.50	Esztergomb.	"	5.00	E-Ujvárba	"	6.39
Kéménd	"	2.06	Csata	ind.	6.34	Ipoly-Pásztó	"	11.15	Ipolyságról	"	11.15	Galántára	"	5.28
Köhid-Gyarmat	"	2.28	Zeliz	"	7.09	Bél	"	11.43	Csatáról	érk.	6.34	Pozsonyba	"	6.13
Esztergom-Nána	érk.	2.50	Nagy-Salló	"	7.46	Ipoly-Pásztó	"	12.22	Lévára	érk.	8.35	Bécsbe	"	7.05
Budapestre	érk.	6.00	Alsó-Várad	"	8.11	Zalaba	"	12.58						
Bécsbe	"	7.05	Léva	érk.	8.35	Csata	érk.	1.15						

23. szám.

H I R D E T É S E K.

Junius 3.

III. Árverési hirdetményi kivonat.

A lévai kir. bíróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a barsi ref. egyházmegyei tanító-pénztár végrehajtónak Csóka Pál és neje szül. Csontó Antónia végrehajtást szenvedő elleni 280 ft 15kékővetelés és járuléki kielégítése iránti végrehajtási ügyében Csóka Pálé, szül. Csontó Antóniának a vámos-ladányi 377. sz. tjkvbeli A + 2 sorszám alatti fekvőségére 800 ft, az ugyanezen ivbeli A + 1 sorszám alatti szőlő fekvőségére 36 ft, — továbbá Csóka Pál és neje szül. Csontó Antóniának a vámos-ladányi 202. sz. tjkvbeli A + 1 sorsz. alatti fekvőségükre és az ezen épült 159. sz. lakházakra az árverést 958 forintban emezel megállapított kiküldtési árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1888. évi jun. hó 4-ik napján délelőtti 10 órakor Vámos-Ladány községben a bi-

rő háznál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldtési árban alól is eladatul fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10% -át vagyis a vámos-ladányi 377. sz. tjkvbeli A + 2 sorszám alatti fekvőségre 80 ft-ot, az ugyanazon ivbeli A + 1 sorszám alatti fekvőségre 3 ft 60 krt és végül a vámos-ladányi 202. sz. tjkvbeli A + 1 sorszám alatti fekvőségre 95 ft 80 krt, középenben vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában j. d. ut. árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1. 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldtött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átiszolgáltatni.

Léván, 1888. évi jun. hó 19. napján.

A lévai kir. bíróság, mint tlki hatóság.

Gyenes József. kir. bíró.

466/1888. áll. szám.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú közm. közl. m. kir. ministerium 1888. évi máj. hó 27-én kelt 17564. számú rendeletével a komárom-, n.-salló- pibóczi hadászati uton Zsarnóca és Szentástaftu közt lévő Garamhíd hídfő közép-pillére és a kapcsolatos utáthelyezés helyreállítását 27027 ft 40 kr. összeg erejéig engedélyezte.

A fent említett munkálatok fogantatásának biztosítása céljából az 1888. évi jun. hó 9. napjának d. e. 10 órájára a bars megyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó s a részletes feltételekben előirt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött nap 10 órájáig a nevezett hivatalhoz anynyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban, naponként megtekinthetők.

Kelt Ar-Maróthon. 1888. máj. 31. Bars megyei államépítészeti hivatal.

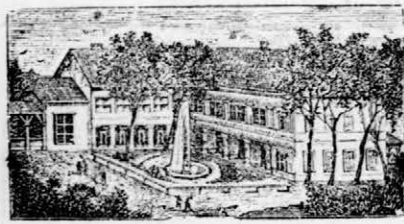
Városligeti Testegyenestő gyógyintézet Budapesten,

(ezelőtt Dr. Fischhof-éle vizgyógyintézet) Hermina-ut 1525.

Van szerencsénk a t. közönséggel tudatni, miszerint a mai napon a fenti gyógyintézet megnyitottuk.

Intézetünk a főváros egyik legmagasabb, kisebb és legegészségesebb helyén fekszik, ugyanazon területen, melyet eddig a Dr. FISCHHOF-éle városligeti vizgyógyintézet foglalt el. — A 44,000 □ méternyi sűrűn befűtött telken épült Cottage-épület 30 tiszta, egésszéges, külön bejárattal utjonnan átalakított szobát foglal magában, — Casinóval, zárt és fűthető folyosóval, tekepályával, lugasokkal stb. stb.

A fővárossal való összeköttetést lovonatok és társaskocsik közvetítik.

az izületgyulladásoknak utóbajait, u. m.: (zsugor) izületmerevségeket, korlátolt mozgáshatóságot, végtagrövidüléseket, elgörbüléseket stb. III. A vele született és következményes elgörbüléseket u. m.: a gerincoszlopnak oldal mell- és hátfelé irányult elgörbüléseit, angolkóros vagy esigolyaszavas alapon keletkezett púpokat, tyukmelleket, görbényakat, donga-, lud-, ló- és saroklábat, donga-gacsos terdet. — IV. Gyermekhüdeést és következményeit. — V. Zuzódásokat, csuzt és köszvényt.

Készülékeink a plastikai művészet legmagasabb fokán állván, megvalósítják a modern testgyógyászat legmerészebb követelményeit, minél fogva minden betegnek kivétel nélkül a főnnjárást és az egészséges fekvésű intézetünk tiszta levegőjében való szabad mozgást, de első sorban a műtét (operáció) teljes mellözését lehetővé teszik. Az eddigi hidegvíz gyógykezelés folytattatik.

Bővebb felvilágosítást ugy az egyéb ezuttal fel nem sorolt betegség gyógyítását, — mint házi szabályzatunkat illetőleg, könyvecskébe fűzött értesítők nyújtanak, melyekkel kívánatra bérmentve szívesen szolgálunk.

Ezen kööhasznu intézményünkre kérjük a t. közönség pártfogását.

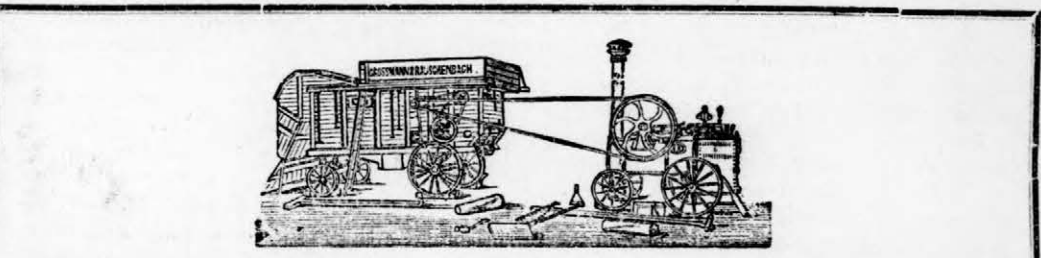
dr. Verebélyi László, felelős főorvos, egyetemi m. tanár a Stefánia gyermekkorház sebésze.

dr. Róth Adolf, testgyógyász az I. sz. sz. kórház orvos.

Fischer Győző, orv. k. udv. sz. kórház seb. mű. és testgyógyász, segélyművek gyárosa.

Igazgatók:

5-3

Szabadalmazott szeges gőzcséplőgépek

GROSSMANN és RAUSCHENBACH-tól

BUDAPESTEN.

Tudositást

gyártmányaink könnyű hajtása

csekély fűtőanyag fogyasztása,

igen nagy munkaképessége,

a szemek kitűnő tisztítása és osztályozása, vslamint erős szerkezete tekintetében

összes

eddigi számos vevőnk nyujtanak, kiknek névjegyzéke a t. gazda urak rendelkezésére áll.

Grossmann és Rauschenbach

első magyar gazdasági gépgyára,

Budapestben, külső vácz-ut 7. szám.

5-3.

III. Árverési hirdetményi kivonat.

A lévai ktr. bíróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Nichta Orbánnak esékői lakos végrehajtónak, kisk. Sebo Mihály végrehajtást szenvedő elleni 9 ft tőkekővetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében kisk. Sebo Mihálynak a podluzsányi 14. sz. tjkvben A I 1-7 és 10-15 sorsz. alatt felvett fekvőségbeni és az azon épült 12. összeírású számú lakházban 1/4 rész tulajdoni jutalékára az árverést 8 forintban emezel megállapított kiküldtési árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1888. évi junius hó 11. ik napján délelőtti 10 órakor Podluzsány községben a bírói háznál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldtési árban alól is eladatul fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10% -át vagyis 84 ft 60 krt középenben vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldtött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átiszolgáltatni.

Kelt Léván, 1887. nov. hó 10. napján,

A lévai kir. bíróság, mint tlki hatóság.

Gyenes József, kir. bíró.

SCHLICK-féle VASÖNTŐDE és GÉPGYÁR-

RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG BUDAPESTEN.

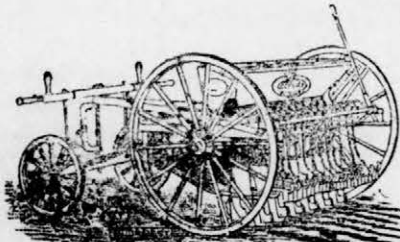
Központi iroda: VI. Váczi-körut 57. — Gazdasági gépostály: Külső vácz-ut 1696-1699.

SCHLICK-féle szabadalmazott „TRIUMPH“

sorvetőgépek.

Legnagyobb kitüntetés a vetőgépre:

arany diszokmány a hatvani nemzetközi ekeversenyen.

SCHLICK-féle szabad. egyes-, rayol-, kettős- és hármasekék. 2 első díj aranyérem és még három egyéb kitüntetés.

SCHLICK- és VIDATS-féle ered. egyes ekék, kapáló, töltőgető- és porhányító ekék.

Gőzcséplők, járgánycséplők, gabonarosták, őrlőmalmok, takarmánykészítő- és egyéb gazdasági gépek.

Előnyös fizetési feltételek.

Legolcsóbb árak. Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

Képviselőt Léván: Kern testvéreknél.

5-12.